

SADRŽAJ

Predgovori	9
----------------------	---

DEO PRVI: POJMOVNI, TEORIJSKI I METODOLOŠKI OKVIR

1. O viktimologiji	13
1.1. Nastanak i razvoj viktimologije	13
1.2. Pojam i predmet viktimologije, njene bitne crte i mesto u sistemu nauka	16
1.3. Cilj i zadaci viktimologije	19
1.4. Istraživački metodi u viktimologiji	20
2. Osnovni viktimološki pojmovi	23
2.1. Pojam žrtve	23
2.2. Viktimizacija – pojam i vrste	25
2.2.1. Rizik i posledice viktimizacije	27
2.3. Viktimogene predispozicije – pojam i vrste	28
2.4. Viktimitet	29
3. Merenje viktimiteta	30
3.1. Mere raširenosti viktimiteta i učestalosti viktimizacije	30
3.2. Izvori podataka o viktimitetu	31
3.3. Tamna brojka viktimiteta i metodi za otkrivanje njegovih stvarnih dimenzija	32
3.4. Studije o žrtvama	34
4. Teorije u viktimologiji	40
4.1. Pozitivistička orijentacija	40
4.1.1. Rani radovi i tipologije žrtava	40
4.1.2. Koncept o žrtvi kao „izazivaču“ zločina	43
4.1.3. Kritika pozitivizma u viktimologiji	45
4.2. Teorija o rutinskim aktivnostima	46
4.3. Teorija o životnom stilu	48
4.4. Radikalni pristup i levi realizam	49

4.5. Feminističke perspektive u viktimologiji	51
4.6. Kriitička viktimologija	52

DEO DRUGI: FENOMENOLOŠKI ASPEKT VIKTIMITETA

1. Podaci o viktimitetu u Srbiji	57
2. Obeležja pojedinih tipova i vrsta viktimiteta	63
2.1. Viktimizacija delima nasilničkog kriminaliteta	63
2.1.1. Opšte napomene	63
2.1.2. Viktimološka obeležja ubistva	68
2.1.3. Viktimološke karakteristike nasilja u porodici	73
2.1.3.1. Nasilje među partnerima.	77
2.1.3.2. Nasilje prema deci	89
2.1.3.3. Zlostavljanje starijih lica	93
2.1.4. Viktimizacija seksualnim deliktima	95
2.2. Viktimizacija delima imovinskog kriminaliteta	101
2.2.1. Opšta izlaganja	101
2.2.2. Źrtve kriminaliteta korporacija	103
2.2.3. Źrtve organizovanog kriminaliteta	105
2.2.3.1. Źrtve trgovine ljudima.	105
2.3. Źrtve kriminaliteta u saobraćaju.	108
2.4. Źrtve političkih (ideoloških) krivičnih dela	110
2.4.1. Źrtve terorizma.	111
2.4.2. Viktimizacija u ratu	113
2.4.3. Źrtve zloupotrebe političke moći	115
2.4.3.1. Źrtve krivičnog sistema.	116
2.5. Neki posebni tipovi viktimizacije	118
2.5.1. Otmica: viktimološka obeležja.	118
2.5.2. Viktimološki aspekti zločina mržnje.	119
2.5.3. Viktimizacija na radu	122
2.5.4. Viktimološki aspekti proganjanja	127

DEO TREĆI: REAGOVANJE NA VIKTIMIZACIJU I VIKTIMITET

1. Neposredno iskustvo viktimizacije i reagovanje Źrtve	133
1.1. Primarna viktimizacija: traumatizacija i efekti traume.	133

1.1.1. Specifičnosti viktimizacije lica sa mentalnim smetnjama	135
1.2. Emocionalno reagovanje na viktimizaciju i njene psihičke posledice . . .	136
2. Reagovanje građana i modaliteti savremenih društvenih odgovora	141
2.1. Reagovanje očevidaca zločina	141
2.2. Opšta obeležja savremenih društvenih odgovora na probleme viktimiteta	143
2.2.1. Strah od zločina	151
3. Sekundarna viktimizacija	154
3.1. Kontekst i faktori sekundarne viktimizacije	154
3.1.1. Žrtve i mediji	160
3.2. Sprečavanje sekundarne viktimizacije	161
4. Potrebe i zaštita žrtava kriminaliteta	165
4.1. Potrebe žrtava	165
4.2. Značaj i okosnice zaštite prava i interesa žrtava.	167
4.3. Međunarodni okvir zaštite žrtava kriminaliteta.	168
4.3.1. Univerzalni dokumenti	169
4.3.2. Dokumenti evropskog regionalnog sistema.	177
4.3.2.1. Instrumenti Saveta Evrope	177
4.3.2.2. Instrumenti Evropske unije.	189
5. Pomoć i podrška žrtvama.	196
6. Društvena reakcija na viktimitet i žrtve u Srbiji	199
6.1. Uvodna izlaganja: otkrivanje viktimizacija	199
6.2. Žrtve i krivični pravni sistem	201
6.2.1. Žrtve i policija	201
6.2.2. Položaj i zaštita žrtve u krivičnom postupku.	213
6.2.2.1. Opšte napomene o položaju oštećenog.	213
6.2.2.2. Prava i dužnosti oštećenog	216
6.2.2.3. Mere zaštite žrtve od ponovne i sekundarne viktimizacije	220
6.2.2.4. Neki elementi restorativne pravde u krivičnom zakonodavstvu	230
6.3. Ostvarivanje prava žrtava kriminaliteta na naknadu štete	233
6.3.1. Naknada štete od učinioca krivičnog dela / odgovornog lica.	235
6.3.2. Odgovornost države za štetu nastalu usled terorističkih akata, javnih demonstracija ili manifestacija	243
6.3.3. Naknada štete licu neosnovano lišenom slobode ili neosnovano osuđenom za krivično delo	244

6.4. Usluge pomoći i podrške žrtvama	246
6.4.1. Službe za podršku oštećenima i svedocima pri sudovima i tužilaštvima	253
6.5. Normativno-institucionalni okvir zaštite žrtava pojedinih oblika viktimитета	254
6.5.1. Zaštita od nasilja u porodici	254
6.5.2. Zaštita maloletnih lica od nasilja i zanemarivanja.....	266
6.5.3. Zaštita od zlostavljanja na radu	275
BIBLIOGRAFIJA	281
SUMMARY	301
CONTENTS	303